

Verminderde foetale hoofdgroei bij kinderen van moeders met een psychotische stoornis

L.A.E.M. van Houtum

Waarom dit onderzoek?

Kinderen van ouders met een psychotische stoornis hebben een meer dan 50% verhoogd risico op psychische problemen, en meer dan 30% krijgt een ernstige psychiatrische aandoening in de vroege volwassenheid. Mogelijk speelt een heel vroeg veranderde hersenontwikkeling een rol in dit familiale risico. Vroege detectie van een afwijkende (hersenen)ontwikkeling bij deze kinderen kan bijdragen aan de totstandkoming van interventies gericht op het voorkómen van psychische aandoeningen in het latere leven.

Onderzoeksvraag

Verloopt de vroege hersenontwikkeling – weerspiegeld in de foetale hoofdgroei en de hoofdomtrek bij de geboorte – anders bij kinderen van vrouwen met een psychotische stoornis vergeleken met kinderen uit de algemene populatie?

Hoe werd dit onderzocht?

In een retrospectieve cohortstudie verzamelden we foetale echodata bij 20, 30 en 36 weken zwangerschap uit de medische dossiers van 140 zwangere vrouwen met een psychotische stoornis en hun 168 kinderen.¹ Deze vergeleken we met de algemene populatie door data van de Generation R-studie te gebruiken. Hier werden echo's gemaakt in het eerste, tweede en/of derde trimester bij 8605 zwangere vrouwen en hun kinderen. In beide groepen werd de hoofdomtrek bij de geboorte gemeten met een meetlint.

Belangrijkste resultaten

Kinderen van moeders met een psychotische stoornis lieten een verminderde hoofdgroei zien in het derde trimester (vanaf ongeveer 31 weken, met een verschil van ~ 13 mm bij 39 weken), vergeleken met kinderen uit de algemene populatie. Bij de geboorte vonden we geen verschil in hoofdomtrek. Mogelijk maskeert zowel de hoofdvervorming bij de geboorte als de onnauwkeurigheid van een meetlint ten opzichte van echoscopie dit subtiele verschil.

Consequenties voor de toekomst/praktijk

Deze bevindingen geven ons inzicht in mogelijke onderliggende (neurale) mechanismen die al tijdens de foetale periode een rol spelen bij de intergenerationele overdracht van psychiatrische aandoeningen. De uitzonderlijk snelle groei van de hersenen tijdens de hele vroege ontwikkeling maakt foetussen mogelijk heel gevoelig voor ongunstige invloeden. Tegelijkertijd geeft deze gevoeligheid ook unieke kansen voor interventies, die bij vroege inzet een eventueel veranderde ontwikkeling al vanaf het begin kunnen bijsturen of kunnen ondersteunen. Het vroegtijdig identificeren, monitoren en wetenschappelijk volgen van ouders en hun kinderen tijdens deze kansrijke levensfase kan een cruciale stap zijn in het verminderen van intergenerationele overdracht van psychiatrische aandoeningen.

AUTEUR

Lisanne van Houtum

E-mail: l.vanhoutum@erasmusmc.nl

LITERATUUR

- 1 van Houtum LAEM, Koc D, Grundeman SA, Duvekot HJ, El Marroun H, van Haren NEM, Bijma HH. Fetal head growth and head circumference at birth in children of women with psychotic disorders and population-based controls. *Schizophr Bull* 2025; sbaf171.

